

Yttrande

Datum
2020-09-25
Handläggare
Josefin Hjort

Dnr
2320-2020
Direkt
010-698 60 82

Mottagare
Näringsdepartementet
Landsbygdsavdelningen,
Enheten för jordbruk och
livsmedelsföretagande

Yttrande över Promemoria om behovsanalys i den Strategiska planen för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten har tagit del av Promemoria om behovsanalys i den strategiska planen för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige och lämnar följande synpunkter

- Behovsanalysen uppnår inte sitt syfte att ge ledning i frågan om vilka behov som kan förväntas mötas av den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) i praktiken.
- Den höjda miljö- och klimatambitionen som EU-kommissionen efterfrågar syns inte i promemorian.
- Reformens syfte att skapa mer nytta med minskad styrning kan inte nå framgång utan tydlig koppling mellan den nationella strategiska planen och befintliga mål och strategier.
- Behovsanalysen visar inte på hur den kan bidra till att den strategiska planen möter vattenförvaltningens behov och säkerställer ett miljömässigt hållbart jordbruk

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Oklart vad som omfattas av CAP

Promemorian uppnår inte sitt huvudsyfte, att redogöra för vilka prioriterade behov som helt eller delvis kommer att omfattas av CAP. Baserat på promemorian går det inte att följa vad som konkret har ingått i nettoanalysen och därmed går det inte att bedöma om de behov som presenteras verkligen är de som ska prioriteras.

Behovens effekter på uppsatta miljömål och andra samhällsmål bör vara en naturlig del av avvägningen. Det går dock inte att utläsa av promemorian.

Ökad ambition i Miljö- och klimatfrågan saknas

EU-kommissionens budskap om en höjd miljö- och klimatambition framgår inte i behovsanalysen. Bland annat saknas behov som belyser jordbrukets fysiska påverkan på vattenmiljön helt.

Det krävs ett helhetsperspektiv när det gäller jordbrukets behov av klimatanpassning samt målen om minskad belastning på mark, luft och vatten för att minska påverkan på klimat och miljö. Det saknas i promemorian. Åtgärder för minskad användning av växtskyddsmedel och minskade utsläpp av växtnäring täcker bara en begränsad del av den totala påverkan.

Inte möjligt att minska styrningen utan ram

EU-kommissionens syfte, att CAP ska ge mer nytta med mindre styrning, kräver att kopplingen till befintliga mål och strategier är klar. Befintliga mål och strategier utgör ramen för politikområdet. Promemorian saknar referenser till en rad mål och strategier, bland annat EU:s ramdirektiv för vatten och Art- och habitatdirektiv. Utan en fullständigt beskriven ram, saknas förutsättningar för en lyckad minskad styrning.

Utformningen av den kommande strategiska planen är avgörande för vattenmiljön såväl som för utveckling av ett miljömässigt hållbart jordbruk

Vattenfrågan inom den gemensamma jordbrukspolitiken är väsentlig då vatten av tillräcklig mängd och god kvalitet är ett villkor för produktionen. Jordbruket står för en betydande del av belastningen på vattenmiljön.

Utformningen av vattenåtgärder i den kommande strategiska planen är därför inte bara av stor betydelse för vattenmiljöarbetet utan också en avgörande faktor för ett hållbart jordbruk.

Nuvarande programperiod för CAP har inte kunnat omhänderta det åtgärdsbehov som vattenförvaltningen identifierat relaterat till jordbruksproduktionen. Hur det ska säkerställas i kommande programperiod saknas i behovsanalysen.

EU-kommissionen har vid flera tillfällen uttryckt vikten av att miljömyndigheter är involverade i arbetet med att ta fram de nationella strategiska planerna. Havs- och vattenmyndigheten ser fram emot att vara delaktiga i processen framåt för att skapa en hållbar strategisk plan.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Jakob Granit efter föredragning av utredaren Josefin Hjort. I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschefen Johan Kling, verksamhetsstrategen Björn Sjöberg, enhetschefen Signild Nerheim och utredaren Emmelie Johansson medverkat.

Jakob Granit

Josefin Hjort